

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permisea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 39 din 18 ianuarie 2010
HOTĂRÂREA
din 7 februarie 2008
în Cauza Societatea Comercială „Sefer” - S.A. împotriva României
(Cererea nr. 27.784/04)

În Cauza Societatea Comercială „Sefer” - S.A. împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: Boštjan M. Zupančič, președinte, Corneliu Bîrsan, Elisabet Fura-Sandström, Alvina Gyulumyan, David Thór Björgvinsson, Ineta Ziemele, Isabelle Berro-Lefèvre, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 17 ianuarie 2008,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 27.784/04) îndreptată împotriva României, prin care o societate comercială română, Societatea Comercială „Sefer” - S.A. (*reclamanta*), a sesizat Curtea la data de 7 iunie 2004 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamanta este reprezentată de domnul S. Movilă, administratorul său. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său, domnul R. Radu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La data de 12 decembrie 2006, Curtea a hotărât să comunice cererea Guvernului. Invocând prevederile art. 29 § 3 din Convenție, aceasta a hotărât să se analizeze în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Societatea reclamantă este o societate comercială română înființată în anul 1997, având sediul social în localitatea Brazi.

5. La data de 26 iunie 1997, la o adunare generală extraordinară a acționarilor societății „Petrobrazii” - S.A. (societatea P.), sucursală a Societății Naționale a Petrolului (Petrom), s-a hotărât transferul unei părți din bunurile acestei societăți, printre care un teren în suprafață de 2.562 m² și construcțiile aflate pe acest teren, în patrimoniul reclamantei, societate înființată în anul 1997 prin sciziunea societății P. Prin procesul-verbal întocmit la data de 4 septembrie 1997 s-a constatat transferul în discuție. În anul 1998, societatea reclamantă a fost privatizată.

6. Prin Sentința din data de 30 aprilie 2002, camera însărcinată cu registrul funciar a Judecătoriei Ploiești a admis acțiunea reclamantei prin care se solicita înscrierea în registrul funciar a dreptului său de proprietate asupra terenului în suprafață de 2.562 m² și asupra construcțiilor aferente.

7. La apelul societății P., prin Decizia din data de 16 octombrie 2002, Tribunalul Prahova a modificat în parte sentința menționată mai sus în sensul că a respins acțiunea reclamantei cu privire la o parcelă de 35,45 m² din terenul în litigiu și din construcția aflată pe această parcelă. Instanța s-a bazat în special pe un titlu de proprietate al societății P. din 5 ianuarie 2001 și pe o adresă a biroului administrativ de cadastru și cartografie din Prahova din 21 iunie 2002, care aprecia că parcela în discuție nu făcea parte din terenul la care era îndreptățită reclamanta. Această parcelă era cunoscută sub numele de „pavilion - intrare principală a barierei de pe drumul dintre Ploiești și Brazi”.

8. Prin Decizia definitivă din data de 23 aprilie 2003, Curtea de Apel Ploiești a admis recursul formulat de reclamantă și a confirmat temeinicia Sentinței din 30 aprilie 2002. După ce a comparat titlurile de proprietate ale celor două societăți asupra parcelei în litigiu, Curtea de Apel Ploiești a statuat că din probele aflate la dosar, din procesele-verbale din 26 iunie și 4 septembrie 1997 și din documentele anexate reieșea că titlul reclamantei prelua față de cel din anul 2001 furnizat de societatea P. Curtea de Apel Ploiești a mai adăugat că societatea P. nu ceruse și nu furnizase un document cadastral pentru a dovedi că parcela în litigiu nu făcuse obiectul transferului de patrimoniu hotărât la data de 26 iunie 1997.

9. În urma recursului în anulare formulat de procurorul general al României în temeiul art. 330 alin. 2 din Codul de procedură civilă, prin Decizia din data de 16 decembrie 2003, Înalta Curte de Casație și Justiție a casat Decizia din data de 23 aprilie 2003 menționată mai sus și, pe fond, a respins acțiunea reclamantei în ceea ce privește parcela în litigiu în suprafață de 35,45 m² și construcția aferentă. Admițând argumentele procurorului general întemeiate pe art. 10 alin. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române și pe art. 3 din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că parcela și construcția aferentă aflate în litigiu făceau parte din infrastructura feroviară ce aparținea domeniului public al statului. Prin urmare, acestea nu puteau face obiectul unei înscrieri în registrul funciar ca proprietate a reclamantei. În plus, Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că din dosar, în special din Adresa biroului administrativ de cadastru și cartografie Prahova din 21 iunie 2002 reieșea că parcela în

discuție nu făcea parte din terenul în suprafață de 2.562 m² cu privire la care reclamanta solicita înscrierea dreptului său de proprietate.

10. Prin Decizia din 12 decembrie 2006, Tribunalul Prahova a respins cererea în revizuire a reclamantei împotriva Deciziei din data de 16 octombrie 2002 ca neîntemeiată, pe motivul că nu erau îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

II. Dreptul intern pertinent

A. Codul de procedură civilă

11. Articolele relevante din Codul de procedură civilă prevăd următoarele:

Articolul 330

„Procurorul general, din oficiu sau la cererea Ministrului Justiției, poate ataca cu recurs în anulare, la Curtea Supremă de Justiție, hotărârile judecătorești irevocabile pentru următoarele motive:

1. când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești;

2. când prin hotărârea atacată s-a produs o încălcare esențială a legii, ce a determinat o soluționare greșită a cauzei pe fond, ori această hotărâre este vădit netemeinică (...). ”

Articolul 330¹

„ În cazurile prevăzute de art. 330 pct. 1 și 2, recursul în anulare se poate declara în termen de 1 an de la data când hotărârea judecătorească a rămas irevocabilă.”

12. Aceste articole, astfel cum erau redactate la data evenimentelor, au fost abrogate prin art. I pct. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă.

B. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române

13. Articolul 10 din ordonanță, astfel cum era redactat la data Deciziei din 16 decembrie 2003 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, descrie elementele ce compun infrastructura feroviară publică, și anume căile ferate și trenurile aferente, construcțiile destinate protejării și supravegherii traficului feroviar, precum și alte instalații aferente infrastructurii în discuție. Acest articol prevede că o hotărâre a guvernului trebuie să precizeze concret elementele infrastructurii feroviare publice, celelalte elemente aparținând societăților însărcinate cu gestionarea infrastructurii feroviare.

C. Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia

14. Articolul 3 din această lege prevede că domeniul public al statului, al județelor și al municipiilor este constituit din bunurile prevăzute la art. 135 alin. (4) din Constituție, din cele care figurează în anexa la legea în discuție, precum și din alte bunuri care, în temeiul legii sau

prin natura lor, sunt de uz sau de interes public, conform legii sau hotărârilor consiliului județean, respectiv local.

ÎN DREPT

I. ASUPRA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A ART. 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1

15. Reclamanta denunță o încălcare a dreptului său la respectarea bunurilor sale din cauza anulării Deciziei definitive din 23 aprilie 2003 de către Înalta Curte de Casație și Justiție în urma unui recurs în anulare formulat de procurorul general și invocă art. 1 din Protocolul nr. 1, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

A. Asupra admisibilității

16. Guvernul susține că reclamanta nu avea un „bun“ în sensul jurisprudenței Curții (*Kopecký împotriva Slovaciei* [GC], nr. 44.912/98, § 35, 28 septembrie 2004, și *Broniowski împotriva Poloniei* [GC], nr. 31.443/96, § 129, 22 iunie 2004). Acesta arată că Hotărârea din 16 decembrie 2003, admițând recursul în anulare, nu a lipsit-o de bunul său, deoarece aceasta preciza, pe de o parte, că infrastructura feroviară, inclusiv terenul în litigiu în suprafață de 35,45 m², făcea parte din domeniul public al statului și, pe de altă parte, că parcela de 35,45 m² nu făcea parte din terenul în suprafață de 2.562 m² care a făcut obiectul transferului de proprietate dintre societatea P. și reclamantă. Pe deasupra, Guvernul consideră că, în speță, este aplicabilă jurisprudența Curții privind interpretarea și aplicarea dreptului intern de către instanțele interne, în lipsa oricărei urme de arbitrar (*García Ruiz împotriva Spaniei* [GC], nr. 30.544/96, § 28, 21 ianuarie 1999, *Kopp împotriva Elveției*, nr. 23.224/94, § 59, 25 martie 1998, și *Kopecký*, menționată mai sus, § 56).

17. Reclamanta se opune argumentelor Guvernului. Ea argumentează că avea un „bun“ recunoscut prin Decizia din data de 23 aprilie 2003, a cărui posesie a pierdut-o în favoarea statului.

18. Curtea reamintește că un reclamant nu poate susține o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 decât în măsura în care hotărârile pe care le incriminează se referă la „bunurile“ sale, în sensul acestei prevederi. De asemenea, ea constată că, în conformitate cu jurisprudența constantă a organelor Convenției, noțiunea de „bunuri“ poate include atât „bunuri actuale“, cât și valori patrimoniale, inclusiv creanțe, în virtutea cărora reclamantul poate pretinde că are cel puțin o „speranță legitimă“ de a obține exercitarea efectivă a unui drept de proprietate (*Kopecký*, menționată mai sus, § 35).

19. Curtea observă că dreptul de proprietate al reclamantei asupra bunului în litigiu fusese stabilit prin Decizia rămasă definitivă din data de 23 aprilie 2003, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești în favoarea părții interesate. Ea constată că dreptul astfel recunoscut nu era revocabil (vezi, *à contrario*, *Blücher împotriva Republicii Cehe* (dec.), nr. 58.580/00, 4 august 2004). Prin urmare, reclamanta era în mod incontestabil titulara unui „bun” în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 (vezi *Brumărescu împotriva României* [GC], nr. 28.342/95, § 70, 28 octombrie 1999).

20. Pe de altă parte, Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. În plus, ea constată că el nu este lovit de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, el trebuie declarat admisibil.

B. Asupra fondului

21. Guvernul nu contestă existența unei ingerințe în dreptul reclamantei la respectarea bunurilor sale. El consideră că ingerința era justificată în ceea ce privește art. 1 din Protocolul nr. 1, din moment ce ea era prevăzută de lege la data procesului, urmarea un scop legitim, și anume corecta aplicare a legii, și era proporțională, având în vedere suprafața foarte redusă a terenului în litigiu și faptul că acesta era grevat de construcțiile ce făceau parte din infrastructura feroviară.

22. Reclamanta consideră că privarea sa de libertate nu avea un temei legal și era disproporționată, decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție reprezentând o expropriere fără despăgubire. De asemenea, reclamanta mai arată că transferul bunului în discuție din patrimoniul său în patrimoniul statului i-a impus o sarcină exorbitantă, în lipsa unei decizii administrative care să prevadă că parcela în discuție aparține domeniului public și că acest transfer nu se putea face fără o despăgubire adecvată.

23. Curtea reamintește că prin Decizia din 23 aprilie 2003 a Curții de Apel Ploiești, care a confirmat în ultimă instanță sentința din data de 30 aprilie 2002 a Judecătorei Ploiești, reclamantei i s-a recunoscut un drept de proprietate asupra terenului în litigiu. Ea consideră că anularea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a deciziei definitive menționate mai sus a avut ca efect lipsirea reclamantei de bunul său, în sensul celei de-a doua fraze din primul alineat al articolului 1 din Protocolul nr. 1 (vezi, *mutatis mutandis*, *SC Mașinexportimport Industrial Group SA împotriva României*, nr. 22.687/03, § 44, 1 decembrie 2005).

24. O lipsire de proprietate în sensul celei de-a doua norme se poate justifica numai dacă demonstrăm în special că a intervenit pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege. Pe deasupra, orice ingerință în exercitarea dreptului de proprietate trebuie să respecte criteriul de proporționalitate (*Brumărescu*, menționată mai sus, §§ 73-74).

25. Presupunând chiar că ingerința în cauză a intervenit în condițiile prevăzute de lege, și anume prevederile Codului de procedură civilă ce reglementează recursul în anulare, și că aceasta ar fi servit unei cauze de utilitate publică, Curtea consideră că, în speță, ca și în celelalte cauze similare cu cea de față cu care a fost sesizată, justul echilibru a fost stricat și că reclamanta a suportat o sarcină specială și exorbitantă prin lipsirea de bunul ce îi fusese

recunoscut prin Hotărârea rămasă definitivă din data de 23 aprilie 2003, fără să existe motive substanțiale și imperioase. Curtea observă că Guvernul invocă o eroare de drept a instanțelor comune pentru a justifica ingerința în dreptul la respectarea bunurilor reclamantei. În acest sens, ea apreciază că faptul că procurorul general, a cărui părere a fost confirmată prin decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție, a avut un punct de vedere diferit de cel adoptat de Curtea de Apel Ploiești la finalul unei proceduri contradictorii și după epuizarea căilor de atac comune, nu poate justifica privarea unui bun dobândit în legalitate în urma unui litigiu civil soluționat în mod definitiv (vezi, *mutatis mutandis*, *SC Mașinexportimport Industrial Group SA*, menționată mai sus, § 46).

26. Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1.

II. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

27. Conform art. 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

28. Fără a oferi detalii, reclamanta solicită o reparație echitabilă pentru ingerința suferită.

29. Guvernul arată că reclamanta a solicitat la modul general acordarea unei reparații echitabile, fără a-și exprima în mod explicit cererea în ceea ce privește prejudiciul material sau prejudiciul moral. În plus, acesta consideră că o eventuală hotărâre de condamnare ar putea constitui, în sine, o reparație suficientă a prejudiciului moral suferit de reclamantă.

30. Curtea constată că, în baza art. 60 din Regulamentul său, poate respinge în tot sau în parte o cerere de reparație echitabilă dacă reclamantul nu a formulat o cerere specifică în acest sens și dacă nu și-a formulat pretențiile, exprimate în cifre și defalcate pe rubrici și însoțite de documentele justificative relevante, în termenul acordat pentru prezentarea observațiilor sale pe fond. Împreună cu Guvernul, Curtea observă că reclamanta nu și-a exprimat cererea în cifre.

31. Ținând cont de faptul că reclamanta nu a furnizat elemente care să îi permită să evalueze un eventual prejudiciu material, Curtea consideră că nu este cazul să îi aloce nicio sumă în acest sens. În schimb, ea consideră că reclamanta a suferit un anumit prejudiciu moral. Statuând cu echitate, ea îi acordă suma de 2.000 EUR cu acest titlu.

B. Cheltuieli de judecată

32. Reclamanta nu solicită rambursarea cheltuielilor de judecată suportate în fața instanțelor interne.

33. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care le-a solicitat. Prin urmare, în speță, Curtea nu îi acordă reclamantei nicio sumă cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

34. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA

1. declară cererea admisibilă;
2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1;
3. hotărăște:

a)ca statul pârât să îi plătească reclamantei, în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, conform art. 44 § 2 din Convenție, suma de 2.000 EUR (două mii euro) ca daune morale, plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit, sumă ce va fi convertită în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății;

b)ca, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, această sumă să se majoreze cu o dobândă simplă, având o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene valabilă în această perioadă, majorată cu 3 puncte procentuale;

4. respinge cererea de reparație echitabilă în rest.

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 7 februarie 2008, în aplicarea art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Boštjan M. Zupančič,
președinte

Santiago Quesada,
grefier